Ч. 185. Субота 18 (31) серпня 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с

Вісти політичні.

(Рух виборчий. — Віче католицкого клира у Відни. — Конфлікт француско-турецкий).

Народний Комітет затвердив і оголошує отсї дальші кандидатури на повіти: Бережани: Тимотея Старуха, господаря зі Слободи; — Бібрка: Івана Чернявского, ц. к. секретаря в Ходорові; — Борщів: Йосифа Свідзіньского, господаря з Борщева; Бучач: Івана Косарчина, господаря з Нагірянки; — Долина: о. Теодора Богачевского, пароха в Лецівці; — Дрогобич: дра Теофіля Окуневского, адвоката в Городенці; — Городок: о. Николая Струтиньского, сотрудника в Калуши; — Калуш: Дмитра Дуду, господаря з Верхної; — Косів: о. Івана Попеля, пароха в Довгополи; — Мостиска: Михайла Лутчина, півця церк. з Соколі; — Надвірна: о. Андрея Сумика, пароха в Волокові; — Перемишляни: Данила Березяка, господаря з Корелич; — Рогатин: дра Андроника Могильницкого, адвоката в Рогатині; — Рудки: Андрія Павлиша, нотаря в Рожнітові; — Скалат: Михайла Букату, господаря з Глібова; — Сяник: (по добровільнім зреченю затвердженого і оголошеного вже п. Михайла Патроника) Андрія Бобака, господаря з Боська. — Снятин: Івана Сандуляка Лукина, господаря з Карлова; Сокаль: дра Євгена Петрушевича, адвоката в Сокали; — Станиславів: Йосифа Гурика, господаря з Угринова долішного; — Старий Самбір: Петра Ліниньского, радника суду в Новім Санчи; — Тернопіль: Стефана Гарматія, господаря з Купчинець; — Теребовля: Йосифа Ситника, господаря зі Струсова; — Збараж: Дмитра Остапчука, господаря з Тарасівки.

Що до кандидатури з Коломийщини, то „Діло“ пише, що „Народний комітет“ не годив ся на кандидатуру др. Дудикевича, але й не затвердив ніякої кандидатури, полишаючи справу самому повітови. В „Kur. Lwow.“ знаходимо знов звістку, що народовці і радикали в повіті коломийским сполучили ся, в цїли недопущеня кандидатури др. Дудикевича і ставлять там кандидатуру Івана Дорундяка інтелїґентного селянина, котрий не належить до ніякої партиї. Др. Трильовский зрік ся своєї кандидатури, щоби лиш уможливити вибір п. Дорундяка.

Дві замітні вісти нотує „Діло“: Бувший посол п. Романчук оповіщує в „Дїлї“, що ще в липни в Стрілисках і Бібрці заявив, що не кандидує до сойму, а мимо того на зборах в Бібрці, дня 27. с. м. поставлено єго кандидатуру. Отже п. Романчук заявляє ще раз, що не кандидує, і просить передати голоси на п. Івана Чернявского, ц. к. секретаря судового в Ходорові. — П. Ернест Брайтер оголошує також в „Дїлї“, що з огляду на поставлену в львівскім повіті кандидатуру дра Костя Левицкого, адвоката у Львові, відкликує свою кандидатуру.

Комітет виборчий брідского повіта оголосив в „Руслані“ відозву, в котрій ставить кандидатуру п. Олександра Барвіньского, ц. к. професора семінариї учительскої у Львові і посла до ради державної. У відозві сказано, що „зрадником около народу буде кождий Русин, котрий важив би ся кандидувати против селяньского кандидата і посла Олександра Барвіньского“, або иншу кандидатуру би підпирав. — Головою комітету виборчого для Брідского повіта єсть сьвящ. о. Ник. Герасимович, заступником В. Федик. Члени тісн. комітету: О. Михайло Левицкий, парох Щурович; о. Іван Чировский, парох Корсова; Лаврентий Крижановский, Данило Шеремета, Павло Шемрило, Степан Клепарчук, Іван Колісняк, Йоан Караїм, Онуфрій Маркевич, Кіндрат Строчиньский, Володимир Мандрика, Іван Климчук, П. Климчук, Сірідон Зіньчук, Владислав Геровский, Павло Вишніцкий, Он. Зубач. — Члени ширшого комітету Григорий Шіпка, Тимко Дутка, Яков Голіповский, Григорий Зробок, Григорий Антонюк, Василь Іськів, Онуфрій Іськів, Петро Іськів, Ігнатий Костек, Пилип Бабич, Павло Варава, Демко Тесюкевич, Лев Колодницкий, Андрей Іськів, Никита Яцій, Ілия Слюсарчук, Василь Несторович, Василь Хміляр, Василь Романець, Митрофан Сех, Лука Матвієв, Михайло Білан, Гнат Гонтарик, Пилип Пилипчук, Йосиф Зеліньский, Іван Кулик, Василь Осійчук, Ілия Саламон, Іван Макар-Лукич, Микола Босарчук, Павло Марцелюк, Гнат Янсевич, Семен Марцелюк, Яков Ганиткевич, Філько Палійчук, Гнат Лисик, Василь Вазярчук, Тимко Кірипчук, Тимко

---

15)

ОБРАЗКИ з ІТАЛІЇ.

(Після Ю. Шльоссера, Цахера, Шмідта і др. зладив К. Вербин.)

IX.

Перший раз в Римі. — Церков сьв. Петра і Ватикан. — Лятеран і сьв. сходи. — Доходи і видатки папи. — В катакомбах сьв. Калїкста. — Мури міста. — Фотоґрафійки з римского житя. — Довкола Риму.

(Дальше.)

В полудново-всхідній стороні міста, саме під мурами окружаючими місто, близько брами сьв. Йоана (Porta S. Giovanni), єсть Лятеран, давна резиденция папска, з церквою сьв. Йоана. Коли Італїянцї заняли Рим, признали т. зв. законом ґарантийним з 13. мая 1871, як Ватиканови, так Лятеранови право екстериторияльности, значить ся, що обі ті резиденциї папскі суть виключені від підданьства італїяньского, і анї власти італїяньскі, анї войско не мають права там вступати, урядувати, або що небудь там робити. Обі сї палати, як і лїтна палата в місті Кастельґандольфо в римскім окрузї, суть для італїяньских властий і держави італїяньскої мови заграничною державою. Лятеран єсть найстаршою резиденциєю папскою, і належав колись до римскої родини Лятерані. З початком третого столїтя по Христї дарувала єго римска цісарева Фавста, жена цісаря Константина великого, папскому престолови. Тут і в церкві сьв. Йона відбували ся в 12, 13 і 16-ім столїтю собори, звані від того лятераньскими. Коли палата в 1308 р. погоріла, велїв пізнїйше папа Сикст V. єї зовсім розвалити і на ново відбудувати (1586 р.) Папа Григорий XVI. установив тут в 1843 музей для поганьских і християньских старинностий а папа Пий IX. додав до него ще музей християньский, в котрім містить ся ґалерия цїнних образів.

Із середини міста найвигіднїйше заїхати до Лятерану і церкви сьв. Йоана кінним трамваєм. Всїдаємо н. пр. на Форум Траянум і їдем через улицю Алессандріна попри ряд домів, що виглядають по маломіски; пізнїйше їде ся вже самими новими улицями попри високі каменицї, де однакож, як здає ся, мешкають лиш самі бідні люди. Коло церкви кінчить ся вже місто. Але напроти церкви, там, де кінчить ся трамвай, стоїть ще ряд домів на жовто помальованих, а в них повно шинків і крамів. Відтак видко браму, на право і на ліво від неї величезні старі мури, по за ними ще ряд нужденних домів, відтак громади і купи сьмітя, наконець широке поле, а геть далеко видніють ся гори, з котрими вяже ся згадка найдавнїйшої римскої історії.

Стоїмо перед величавою церквою в бароковім стилю. То церков сьв. Йоана, „матїр і голова всїм церквам на сьвітї (omnium urbis et orbis ecclesiarum Mater et caput)“. За цісаря Константина була то головна церква в Римі; нинї єсть она одною із сїмох відпустових а з пятьох патриярхальних церков в місті. Єї побудовав папа Сильвестер в Лятерані, і длятого она й до нинї називає ся церквою „в Лятерані“. Давнїйше називала ся она базилїкою Константина, або також церквою Спасителя. В роцї 896 завалила ся она була від землетрясеня, а папа Сергій III. побудував єї знову, і присьвятив сьв. Йоанови Хрестителеви. Від того часу називає ся она вже церквою „Сан Джовані ін Лятерано“. Церков та погоріла була кілька разів, і кілька разів єї відновлювано. За папи Боніфатия (в 1300 р.) обходжено в сїй церкві перший ювилей.

Недалеко від сеї церкви, на всхід, там, де кінчить ся улиця Тассо, єсть Scala Santa (сьвяті сходи), 28 марморових ступенів, вкритих нинї деревом, котрі перенесено сюди із палати Пілата в Єрусалими, по котрих ходив Ісус Христос, коли єго водили перед Пілата. Сходи ті велїла цісарева Єлена в 326 р. перенести до Риму. Нинї можна ходити по них лиш на колїнах. Побожні люди, покутуючи за гріхи, лїзуть по них на колїнах аж на гору, цїлуючи кождий ступень. На горі єсть папска каплиця, послїдний останок із старої лятераньскої палати.

На удержанє таких величавих і величезних будинків та музеїв і цїлого папского двору треба очевидно великих гроший. Коли папа був ще володїтелем в независимій церковній державі, діставав із доходів церкви крім инших доходів річно 600.000 римских талярів

Лишчук, Іван Лотоцкий, Адам Красуцкий, Стах Пиварчук, Кіндрат Климчук, Данило Білик, Тимко Хомляк, Адам Судомач.

У Відни відбуло ся вчера перше віче католицкого клира австрийского. Віче вислало насамперед чолобитні телеграми до Цісаря, папи і кардинала Груші, а відтак ухвалило резолюцию в справі утвореня товариства правної охорони сьвященників. Дальше раджено над средствами до поборюваня руху Los von Rom і вибрано депутацию, котра має поробити кроки в рішаючих кругах в справі зміни законів о конґруї. Відчитано тепер основний реферат о теперішнім положеню католицкої церкви в Австриї. Віче закрито окликами в честь Цісаря і Папи. Слідуюче віче відбуде ся аж нарік.

З Константинополя доносять: В тутешних урядових кругах турецких дивлять ся на виїзд француского амбасадора Констанса з як найбільшим спокоєм, а справу, котра викликала конфлікт, уважають за маловажну, щоби она могла наробити великого заколоту у француско-турецких відносинах. В справі сего конфлікту відбула ся вчера рада міністрів турецких. Заступник француского амбасадора в Константинополи вислав окружник до всіх консулів, в котрім взиває їх, щоби они й дальше сповняли свій уряд так само як доси.

Новинки.

Львів дня 30-го серпня 1901.

— **Іменованя.** П. Міністер просьвіти іменував інжинера Володимира Дякевича, учителем в державній промисловій школі в Кракові в IX. кл. ранги, а заступника учителя Йосифа Марчиньского, головним учителем в учительскій семинариї в Заліщиках. — Дальше міністер просьвіти іменував фрофесора львівскої політехніки Романа Дзєслевского та інспекторів будови машин Фелікса Блявта в Станиславові і Івана Вїткевича в Стрию, членами комісиї другого державного іспиту для будови машин, а професора дра Евстахия Волощака членом комісиї другого державного іспиту для хемічно-технїчного відділу в політехнічній школі у Львові.

— **Вісти з львівскої архиепархії.** Митрополичий ординарият надав стипендию ім. сьв. Георгія в сумі 200 К. річно Володим. Кобрину, студентови II. р. прав на львівскім університеті. — О. Мик. Ґалянт, сотрудник Конюх, одержав завідательство в Лешневі. — Конзистория позволила о. Иоак. Федюку, пароxови Курян, інститувати ся на парохію Студинку в місяци марті 1902 р. — Президия намістництва згодила ся на канонічну інституцию оо. Івана Дурбака на Божиків, Пав. Дудика на Дрищів; Вол. Сабата на Синовідско вижне, Ант. Копертиньского на Денисів і Ал. Гуткотского на Подлїщі і конзистория візвала їх до канон. інституциї.

— **Вісти з перемискої епархії.** Завідательство одержали оо.: Сем. Чижович в Ступниці, Ем. Минкович в Мхаві і Петро Підлуский в Любинях. Сотрудництва одержали оо.: Ем. Мартинович при катедральній церкви в Перемишли і. Никон Романюк Чина С. В. В. в Кристинополи. — Відзнаки крилошаньскі одержав о. Ал. Івасївка, парох в Дубнї. — Презенту на Кривчу одержав о. Григ. Падох.

— **Новий уряд почтовий** входить в житє з днем 1-го вересня с. р., а то в Підгірцях повіта стрийского. Уряд сей буде сполучений щоденною одноразовою їздою післанця межи Стрием а Новим селом коло Стрия. До округа доручень ц. к. уряду почтового в Підгірцях коло Стрия належать: громада і обшар двірский в Підгірцях, громада Комарів з присїлками Ярошичі і Олексичі старі і громада Логатники.

— **„Краєве товариство кредитове урядників і сьвященників“**, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, зістало на підставі рішеня ц. к. Суду краєвого яко торговельного у Львові з дня 8-го серпня 1901, ч. 1362/II. 280 вписане в реєстр стоваришень зарібкових і господарских.

— **Аматорске представлене в Бережанах.** Дня 1-го вересня відбуде ся заходом читальні „Просьвіти“ в Бережанах аматорске представлене мельодрами І. Мидловского „Капраль Тимко“ по другий раз, в салї „Дому католицкого“ на дохід читальні. Можна сподївати ся, що доокодичне сьвященьство, інтелїгенция і селяне загостять на се представлене.

— **Зараза селезїнкова або карбункул,** яка прокинулась була в Козельниках під Львовом, розширила ся на Замарстинів, Клепарів, Піски, Горпину і Железів. Від худобини заразила ся на ту хоробу також якась стара жінка з Пісків і шинкар з Негірець коло Камінки струмилової; недужих привезено до львівского шпиталю.

— **Рідке сьвято** обходили громадяни села Накваші, брідского повіта, в неділю 25-го с. м. По службі Божій відслонено дуже торжественно в церкви приходскій камінну, цїлу золочену пропамятну таблицю з виритою написию: „Памяти о. Михайла Краневича пароха Накваші, полоненого Татарами 1675 року з своїми прихожанами упок. в Накваши 1696 р. посьвячують вдячні Наквашани 1901 р. Заходом о. А. Глїбовицкого пароха і о. Йосифа Застирця катех. береж.“ — Перед відслоненем і посьвяченем сеї таблиці виголосив відповідну торжеству проповідь о. Йос. Застирець, а по проповіди відправлено панахиду по о. Краневичу і его полонених прихожанах. На лицях Наквашан, котрі крейцарями справили сей камінь, окрашений орнаментикою і хрестом в облаках у горі, проявляв ся сьвяточний настрій. Полилась і не одна сльоза при тім. Честь Наквашанам і ініциаторам того рідкого торжества!

— **Земля на продажу.** Війт Карпат і старший брат церковний Логаза в Буківцї оголошують таку відозву: „Рускі селяни! Чверть милї від зелїзничої стациї Олешів, товмацкого повіта, єсть на продаж село Букивна. Продає его „Подільский Банк“ в Тернополи за 70 до 80 тисячів ринськах на лїцитациї дня 8-го вересня с. р. Вадіюм 10.000 зр. Прибувайте рускі селяни з цїлого краю, замовляйте землю, складайте по 200 К завдатку. Купім село ми, хлопи. Село Букївна чисто руске, положене на рівнинї межи лїсами, недалеко від Днїстра; земля гарна є 300 моргів орного поля, є і пасовище, і лїса 500 моргів. Над Днїстром находить ся 30 моргів пасовища для 80 пар волів, по 24 зр. від пари. Можна випасати гарну худобу і продавати з зиском на великих ярмарках кождої середи в Товмачи. Околиця гарна і здорова. Морґ землї продає ся по 100—120 зр. Обвістїть всїм, що вибирають ся за океан нехай їдуть в Букивну; певно лучше жити вигідно на родині, чим пропадати в чужині! Прибувайте-ж рускі селяни з завдатками“.

— **Чи й Гуцульщина против Бурів?** Деякі газети подають звістку, що вчера вивезено окремим поїздом зі Львова до Трансвалю 600 коний, котрі мабуть закупили Англїйці. Напа Гуцульщина мабуть нїколи не сподївала ся того, що годує конї на то, щоби они колись помагали нищити свободу вільного народу. Але може сей факт і відрадний для Бурів; здаєсь, що мусить бути дуже круто коло Англїйців, коли они аж в нашій нуждениій Гуцульщинї купують воєнні конї для себе.

або 3,225.000 італїяньских лїр. Коли Італїянці забрали церковну державу, признало правительство італїяньске папі законом з 13 мая 1871 таку саму суму, але папа Пій IX не хотів признати того закона і умів радити собі і без тої дотациї.

Теперішний папа Лев XIII потребує для своєї власної особи дуже маленько, але на видатки на церков і на удержанє свого двору потребує річно 7 міліонів франків (більше менше 7 міліонів корон). З тої суми виходить: на кардиналів і дипльоматичних заступників 500.000 франків; на адміністрацию і удержанє Ватикану 2,500.000 фр.; на жертви і замомоги для католицких шкіл в Римі 1,500.000 фр.; на дарунки і всїлякі инші запомоги також 1,500.000 фр.; на всї инші видатки міліон.

А доходи? На то питанє дає Жілїян де Нарфон в своїй книжці Leon XIII intime таку відповідь: Треба знати ріжницю межи „спадщиною сьв. Петра“ а „Петровим грошем“. Спадщина, значить ся сталі доходи, складають ся з процентів від уміщених капіталів, з доходів, які приносять деякі недвижимости, доходи папскої канцеляриї за надїлюванє шляхотскими титулами і дававє диспензи, всего разом около міліон франків. На Петрів гріш складають ся, як звістно, католики зі всїх сторін сьвіта добровільними жертвами. Перед кількома роками приносив Петрів гріш що року пересічно около десять міліонів франків; з того сама Франция складала більше як половину. Але деякі політичні відносини зменшили значно Петрів гріш, бо француські монархісти тепер вже трохи поскупили а то задля того, що папа відносить ся прихильно до републики. Але папа Лев XIII мабуть не дуже відчує ту страту, бо коли автор згаданої книжки добре поінформований, то его ювилеї в 1886 і 1893 принесли єму около 40 міліонів, а що Лев XIII дуже господарно обходить ся з своїми грішми, то можна припускати, що він з тої величезної суми відложив значну часть на неврожайні роки.

Папа Пій IX лишив був свому наслїдникови 30 міліонів, котрі ощадний кардинал Антонеллї призбирав був для сьв. престола з Петрового гроша і инших доходів. Їх уміщено опісля в італїяньских цїнних паперах, через що пропало 20 міліонів. Тепер уміщено папскі капітали за границею, іменно у Ротшільда в Льондонї, котрому і король Гумберт повірив своє особисте майно.

Папа Лев XIII може розпоряджати Петровим грошем після своєї волї і здаєсь, має навіть ті гроші під своїм ключем. Коли скарбник або ватиканьский міністер фінансів потребує гроший, то мусить безпосередно відносити ся в сїй справі до папи, котрий відтак без всяких формальностий отвирає шуфлядку і виймає з неї потрібну суму — скоро хоче єї дати. Але папский скарбник не може напевно числити на то, що дістане жадану суму, бо Лев XIII, як вже сказано, єсть дуже ощадний. Лиш на основуванє католицких шкіл та виховуючих інститутів і на запомоги для них а так само на будову церков і їх направу видає папа Лев XIII величезні суми. У Ватиканї велїв він відновити як найкрасше так звані апартаменти Борджя, що складають ся із шість саль. Впрочім він дуже ощадний, скоро розходить ся о видатки на чисто практичні цїли. На такі видатки дає він лиш тогди гроший, коли они означають заощадженє на будучність.

Коли розходило ся о електричне осьвітленє Ватикану, згодив ся він на то аж тогди, коли єму доказано, о скілько менше що року треба буде видавати на осьвітленє. На ґаз треба було аж до того часу видавати що року 15.000 фр., а папі вираховано, що електричне осьвітленє буде коштувати що найбільше 1.800 франків що року. Ріжниця була аж надто велика, як щоби Лев XIII не згодив ся на проєкт. Сили електричної доставляє водопад з висоти 14 метрів в папских городах, котрий тепер многими лямпами осьвітлює палату так ясно як би в день.

Папске войско (коли о якім тепер може бути бесїда) складає ся із 600 людий, але кошти его удержаня суть далеко менші, як би то комусь здавало ся. Оно складає ся з трох ґвардий: з ґвардиї шляхотскої, швайцарскої ґвардиї і ґвардиї палятиньскої; до того приходить ще відділ жандармериї. Найбільше коштує швайцарска ґвардия. Ґвардия шляхотска рекрутує ся виключно із римскої аристократиї, палятиньска із середного стану міщаньского. Але оба ті відділи папскої збройної сили не стоять на кватирі у Ватиканї так як швайцарска ґвардия, лиш їх покликують при торжественних нагодах. Хто хоче вступити до шляхотскої ґвардиї, мусить мати 20 до 25 лїт, мати титул, котрий в церковній державі був що найменше через 60 лїт признаний, виказати ся майном що найменше 620.000 франків і бути зовсїм здоровим. Шляхотскі ґвардисти не сьміють женити ся без дозволу їх команданта. Они авансують після віку, з виїмкою команданта, котрого папа іменує. Їх уживають до заграничних посольств, коли треба заграничних достойників церкви повідомити о їх іменованю кардиналами.

— **Огонь**. В ночи з 14 на 15 серпня с. р. вибух огонь в селї Розгірчу повіта стрийского, наслідок чого згоріли будинки тамошних господарів Матїя Струка і Василя Бреника а ... виносить 6000 Корон. Причина огню ...

ВІДОЗВА

в справі запису дітий до руских шкіл у Львові.

Родимцї!

В днях 29, 30 і 31 серпня пічнуть ся записи до шкіл народних львівских.

Є се справа не лиш для Львова, але і для всего краю незвичайно важна і вагу сю повинні всї львівскі Русини добре порозуміти і сповнити совістно свій обовязок. Мало маємо шкіл руских, тож користаймо, як слід, хоч з тих, які маємо. Маємо чотири рускі школи народні: дві мужескі і дві женьскі.

Одна мужеска школа чотиро-клясова: руска школа вправ, уміщена при ул. Длуґоша ч. 17; друга школа чотиро-клясова: міска імени Маркияна Шашкевича при ул. Скарбківскій ч. 26. Они — знані вже П. Т. Родимцям — розвивають ся дуже успішно і вдоволяють найбільшим вимогам П. Т. Родичів.

Для дівчат маємо чотиро-клясову женьску руску школу вправ при ул. Сакраменток, а записи до неї відбувають ся в учительскій семинарії женьскій при улици Сакраменток. — Школа ся також вже звістна загалови рускої П. Т. публики, розвиває ся надзвичайно хорошо. Родичі, що посилали свої дівчата до неї, не мають слів похвали і для науки і для веденя дівчат, та для щирих відносин між учительками та дітьми. Руске Товариство педаґоґічне отворило з днем 1. вересня 1898 клясу I. (V) рускої дівочої школи виділової. В сім році шкільним були вже три кляси, то є кляси I, II і III (V, VI і VII). Школа та поміщена при площі Стрілецкій, ч. 6. Школу ту госпітував інспектор краєвий, і на тій підставі одержала она субвенцию від Високого Сойму. То є найліпшим сьвідоцтвом, що школа та розвиваєсь правильно. Так отже рускі дівчата будуть могли кінчити в своїй питомій школї всї кляси школи виділової, і з них без перепон переходити просто до учительскої семинарії.

Всї сї школи рускі ведуть ся в повному вдоволеню всїх П. Т. родичів. Не надто велике число дітий дає можність тим лучше вести в них науку; а вкінци Товариство „Шкільна поміч“ запомагає біднійших дітий сих шкіл як найщедрійше.

Відзиваємось отже до Всїх П. Т. Родимців так місцевих як і замісцевих і припоручаємо горячо Всїм, щоб не тілько самі записували свої діти до руских шкіл, але і других до сего заохочували. Нехай нїхто не здержує ся тим, що єго дитина не володіє добре руским язиком; рускі школи приготовані на се і ведуть науку від початку так, що діти в короткім часї набувають достаточного знаня руского язика.

Тож записуйте П. Т. Родимцї свої діти лише до сих чотирох руских шкіл, де учителї і учительки займають ся щиро пашою молодіжию, наука веде ся взірцево, а діти виховують ся на будучих сьвідомих своєї національности горожан краю і держави.

З Виділу Руского Тов. педаґоґічного у Львові.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 30 серпня. Wiener Zeitung оголосила патент цїсарский, скликаючий сойм горішної Австриї на день 9. вересня.

Відень 30 серпня. Велика 18-тисячна товпа робітників зробила вчера демонстрацию перед урядом будівничим, але сильні відділи полиції розігнали робітників.

Прага 30 серпня. Розписано вибори до сойму: дня 8 жовтня з громад сїльских, з міст дня 11, з палат торговельних дня 14, з більшої посїлости 15 жовтня с. р.

Ґрац 30 серпня. Двайцять осіб перейшло вчера з католицизму на протестантизм.

Базилея 30 серпня. Князь Чун доси анї кроком не вийшов з готелю і не знати коли поїде в дальшу дорогу.

Цїлий Рим єсть обведений довкола великими сильними мурами, званими авреліяньскими. О тих мурах знало ся до недавна лиш то, що їх казав виставити цїсар Авреліян, отже в другій половині третого столїтя по Христї, і що цїсар Гонорій з початком пятого столїтя казав відновити. Але коли іменно, в котрім році і з якої причини їх виставлено, кілько они коштували, як довго їх ставили і т. п., того нїхто не знало ся. А такі мури то прецї не дрібничка. Подумаймо собі, що нинї хтось хотів би такий Льондон або Париж обвести муром, кілько би треба забрати під них землї, може таки від приватних людий, від котрих треба землю відкупити або таки силоміць забрати; якого би то і кілько треба материялу, кілько гроший і часу, кілько людий до роботи, щоби їх виставити. Память о таких мурах лишилась би певно в народї, а тимчасом о мурах Риму не лишило ся майже нїякої згадки. Аж ось італїяньский учений Лянчіянї розяснив трохи сю справу.

Ще римский король Сервіюс Туллїюс обвів був місто муром, але пізнїйше ті мури були розсипали ся, бо римска держава сягала далеко поза границї Італїї і столица єї не потребувала побоювати ся нїякого ворога; Рим був длятого цїлі сотки лїт отвертим містом. Але з часом вже не конче було безпечно в містї. Чим більше римска держава упадала, тим труднїйше було ставити опір ґерманьским народам, що сунулись від півночи. Так впали були нїмецкі племена в 271 р. по Хр. до Італїї і побили коло Пляценциї велике римске войско, що виступило против них. В Римі настав переполох. Цїсареви Авреліянови удало ся ще сим разом відвернути небезпечність від столицї; він побив Нїмців, а щоби на будуче охоронити місто від такої небезпечности, велів він обвести єго муром.

Лянчіянї виміряв, що ті мури суть 18.837 метрів довгі; для них треба було забрати пересїчно 19 метрів землї, а то 5 м. на вал із середини, 4 м. на грубість муру і 10 метрів па вал поза муром. Всеї землї під ті мури треба було длятого забрати 357.912 квадр. метр. Яка була тогди цїна землї, годї знати. Цезар н. пр. щоби зробити свою торговицю, платив аж по 2000 франків за квадратовий метер; але рахуймо лиш по 10 франків за квадр. метер, то все-таки покаже ся, що само вивласнене землї під мури могло коштувати більше як $3^1/_2$ міліона франків. Так само трудно означити кошти будови. Мури ті мають 381 башт і 378 т. зв. середних валів межи баштами. Все то разом обчислити дасть 1,033.751 кубічних метрів, а рахуючи кошти будови за кубічний метер по 25 фр. то вийде около 26 міл. франків. В старовину могли кошти бути трохи меншi але всетаки мусїли они бути досить високі і мусить ся нинї ставити питане звідки взяв той, що будував тоті мури, таку суму. Коли давними часами ставлено яку більшу будівлю то, цїсарі казали насамперед ставити цеґольнї і випалювати цеґлу, потрібну на ту цїль; по каміню мурів годї то пізнати.

(Дальше буде).

Курс львівский.

Дня 30-ого серпня 1901.	пла- тять	жа- дають
I. Акциї за штуку.	К. с.	К. с.
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	530·—	540·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	350·—	358·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	525·—	535·—
Акциї гарбарнї Ряпів	—·—	100·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	400·—	420·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	89·70	90·40
Банку гіпот. 5% преміов.	109·50	—·—
Банку гіпот. $4^1/_2$%	97·30	98·—
$4^1/_2$% листи застав. Банку краєв.	99·30	100·—
4% листи застав. Банку краєв. .	92·—	92·70
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	93·30	94·—
„ „ 4% льос. в $41^1/_2$ лїт.	93·50	94·20
„ „ 4% льос. в 56 лїт.	91·—	91·70
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	96·20	96·90
Облїґи ком. Банку кр. 5% II ем.	101·—	101·70
„ „ „ „ $4^1/_2$ %	98·70	99·40
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	92·—	92·70
Позичка краєв. з 1873 по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	92·—	92·70
„ „ м. Львова 4% по 200К.	87·30	88·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова . . . . , . .	73·—	78·—
Міста Станиславова	—·—	—·—
Австр. черв. хреста (Курс віденьский)	48·—	49·—
Угорск. черв. хреста (Курс віденьский)	25.—	26·—
Іт. черв. хрес. 25 фр. (Курс віденьский)	23·10	24·—
Архік. Рудольфа 20К. (Курс віденьский)	58·—	62·—
Базиліка 10 К (Курс віденьский)	16·10	17·10
Joszif 4 К. (Курс віденьский)	7·—	6·50
Сербскі табакові 10фр. (Курс віденьский)	8·—	10·—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·17	11·35
Рубель паперовий	2·52	2·54
100 марок нїмецких	117·10	117·50
Доляр америк.	4·80	5·—

Надіслане.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

СТЕЛЛЯ найновійший інструмент сальоновий швайцарский, самограй, ноти ме- без гачиків в ріжних величинах. Продає **Соболевский** годинникар у Львов площа Марийска (готель француский).

„NEKTAR"

Головний склад у Відни, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлї і складів чаю
Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставцї Австро-Угорщини. Доставцї Двора царско-российского.

Надворні доставцї кор. Вел. королів: Грециї, Швециї і Норвегії. Бельгії і Румуниї.

Золотий медаль в р. 1892. Grand prix в р. 1900, найвисша відзнака на загальних виставах в Парижи,	Grand prix найвисша відзнака на виставі в Антверпії 1894 р.	Золотий медаль найвисша відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Цїнник.

Цїни в коронах за одну коробку російскої ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	34	4	5	6	7	8	Чай з Цейльону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупнї за 20 корон, транспорт і опаковане безплатно.

ОБРАЗИ СЬВЯТИХ

Важне для родин і шкіл!

Вечеря Господня *Леонарда да Вінчі* рит. на міди величини 44×80 цм. . . 12 зр.

Сикстиньска Мадонна *Рафаеля* величини 41×31 цм. . . . . 4 зр.

Непорочне початиє *Мурілля* величини 42×32 цм. . . . . 4 зр.

Христос при кирниці з Самаританкою *Караччі'ого* величини $37\frac{1}{2}$×63 цм. . 4 зр.

Ecce Homo *Ґвіда Рені* вел. 49×39 цм. 5 зр.

Христос несучий хрест *Рафаеля* величини 52×36 цм. . . . . 4 зр.

Всї ті образи (штихи) наведених славних малярів нові, надають ся дуже добре до шкіл і суть о 50% дешевші як в торговлях образами. Висилають ся лише за послїплатою вже офранковані. Замовляти у **Т. Крайтера**, Львів, ул. Ягайлоньска 12.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цїлком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстраций, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстраций хромолітоґр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового виданя того твору, одинокого в загальній лїтературі, єсть лїтературним явищем не малої ваги. Розійшлось єго в 4-ох виданях більше як півтора мілярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавійший сучасний твір, як словар людского знаня.

Той лексикон можна дістати в комплетї, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ,** Львів, Пасаж Гавсмана.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569)